

Kanal : Cine5
Program : Ece'nin Konukları
Konuşmacı : Prof. Dr. Balkan Naci İSLİMYELİ, Ece VAHAPOĞLU
Video Adresi : <https://youtu.be/6sAvPm8rzpg>
Yayın Tarihi : 17 Eylül 2011

Ece Vahapoğlu: Ve Ece'nin Konukları'ndan herkese iyi akşamlar. Hafta içinin son günündeyiz, Cuma akşamındayız. Yine keyifli bir program vadediyoruz size. Ben buraya bir düğünden koştura koştura geldim. Düğündekilerden şimdi mesaj geldi, dans ediyorlarmış. Biz de burada jenerik müziğimizle dans ediyoruz ve yine birbirinden renkli, dopdolu konuklarım var bu gece yine. İlk konuşumu almaya kulise gidiyorum. Kendisi çok büyük bir sanatçı, öğrencilerinin çok sevdiği bir profesör. Gidiyoruz.

Dış Ses: Hayatın coşkulu ve değişken dünyasında görsel sanatların içinde kendini bulan ve vadeden Profesör Dr. Balkan Naci İslimyeli ile sanatın çok üstünde bir sohbet, az sonra Ece'nin Konukları'nda.

Ece Vahapoğlu: Hocam sizi bekliyoruz. Nasılsınız?

Balkan Naci İslimyeli: Notlar alıyordum.

Ece Vahapoğlu: Notlar mı alıyorsunuz yoksa eskiz mi yapıyorsunuz?

Balkan Naci İslimyeli: Yeni serginin notları.

Ece Vahapoğlu: Öyle mi? Çizimler de var mı orada?

Balkan Naci İslimyeli: Yok, yok.

Ece Vahapoğlu: Sadece notlar, fikirler.

Balkan Naci İslimyeli: Notlar, notlar. Çizim için küçük bir defter.

Ece Vahapoğlu: İyi hadi bakalım.

Ece Vahapoğlu: Biraz Balkan taraflarından.

Ece Vahapoğlu: Hoş geldiniz.

Balkan Naci İslimyeli: Hoş bulduk efendim.

Ece Vahapoğlu: Okul ortamında değiliz bugün. Işık Üniversite'sinde değiliz. En son orada sizi defilede öğrencilerinizin arasında izlemiştim.

Balkan Naci İslimyeli: Öyle mi, siz orada mıydınız?

Ece Vahapoğlu: Tabii en önde izliyordum. Ayşe Arman'ın çıktığı o defilede.

Balkan Naci İslimyeli: Harika, harika.

Ece Vahapoğlu: Harikaydı. Şimdi de buradayız. Saçlarınız kısalmış görmeyeli.

Balkan Naci İslimyeli: Vallahi yaz tıraşı.

Ece Vahapoğlu: Yazın sonuna denk geldi biraz ama.

Balkan Naci İslimyeli: Babacığım görseydi derdi; “At hırsız gibi olmuşsun”.

Ece Vahapoğlu: Öyle mi derdi diyorsunuz. Hep uzun saçlı mı kullandınız?

Balkan Naci İslimyeli: Hep uzun saçlıydım ama böyle ben kendinden sıkılan biriyim. Aynada her gün aynı yüzü görmek hoş değil. Arada böyle sürprizler yapıyorum.

Ece Vahapoğlu: Ama küpe hep var değil mi?

Balkan Naci İslimyeli: Kendimi şaşırtıyorum. E o da var, o da var.

Ece Vahapoğlu: O da mı değişiyor arada?

Balkan Naci İslimyeli: O da değişiyor, o da değişiyor.

Ece Vahapoğlu: Bakabilir miyim halka bir küpe mi? O şey değişiyor mu, şekli?

Balkan Naci İslimyeli: Yok. Aynı, aynı, aynı, aynı.

Ece Vahapoğlu: Genelde hep aynı şekilde. Küpeli hoca diye zaten.

Balkan Naci İslimyeli: Korsan küpesi.

Ece Vahapoğlu: Korsan küpesi. Mesela 64 yaşındasınız, yani inanılmaz değil mi?

Balkan Naci İslimyeli: Yapmayın, söylemeyin.

Ece Vahapoğlu: Hayır, hayır hiç göstermiyorsunuz.

Balkan Naci İslimyeli: Öyle mi teşekkür ederim.

Ece Vahapoğlu: Çünkü biz böyle doğum tarihinde, ben o zaman da aynı şeyi düşünmüştüm. Maşallah, maşallah, maşallah.

Balkan Naci İslimyeli: Sağ olun, sağ olun.

Ece Vahapoğlu: Ne yapıyorsunuz böyle dinç durmak için?

Balkan Naci İslimyeli: Vallahi benim sevme yeteneğim var, bağışlama yeteneğim var, heyecanlarım var ve en önemlisi gençlerle beraberim her zaman.

Ece Vahapoğlu: Öğrenciler mi çok sizi dinç tutuyor?

Balkan Naci İslimyeli: E tabii. Yani sanat da genç tutuyor. Yani sanatçı için genç olmak bir mesleki zorunluluk. Bana öyle geliyor.

Ece Vahapoğlu: Bütün sanatçılar peki genç mi durur?

Balkan Naci İslimyeli: Genç duramazlar ama genç olmak zorundalar bence. Yani sanat kendini devamlı yenileme işi. Yani o heyecanınız, o tansiyonunuz yoksa sanat yapamazsınız. Onun için yeni olanla, dinamik olanla, gülenle, mizah duygusuyla, eleştiri duygusuyla bir arada yaşamamız lazım ve hayata bütün kanallarımız açık olması lazım.

Ece Vahapoğlu: Mizah duygusu çok güzel.

Balkan Naci İslimyeli: Yani biraz böyle hayatı tepeden görmeniz lazım ki bütün dinamikleri kavrayabilesiniz.

Ece Vahapoğlu: Herkes görebilir mi böyle büyük resmi?

Balkan Naci İslimyeli: Yok. O biraz zor iş.

Ece Vahapoğlu: Yaşla mı oluyor, tecrübeyle mi, içten gelen bir şey mi nasıldır?

Balkan Naci İslimyeli: Bu, bu bir yaradılış işte sanat yeteneği dediğimiz şey bu. Şimdi dağ, taş sanatçı olduğu için gerçek yetenek nedir karıştırılmaya başlandı ama yetenek zaten bir üst görü. Yani hayata kuş bakışı bakabilme, ayrıntıları kaçırmama. Bir tür devamlı izleyici olabilme uyanıklığı içinde hayatı taramak. Dolayısıyla sanatçı yaşamdan yana ve yargılamadan yani. Kötü, bakımsız, kaybetmiş, itilmiş, kakılmış demeden hayatın bütün unsurlarını hatta ezilenlerin daha çok yanında olarak tabii. Anlatılmayanın yani konuşulmayanın yanında olarak onları anlatmak insanlara, onları ulaştırmak. Yani sanat bir vicdan işi.

Ece Vahapoğlu: Vicdan işi.

Balkan Naci İslimyeli: Vicdanı olmayan bunu yapamaz. Aynı zamanda pathos yani acıdan kaynaklanan bir şey sanat.

Ece Vahapoğlu: Ondan da besleniyor tabii hep böyle zaten mutlu, süt liman olsa her şey değil mi.

Balkan Naci İslimyeli: Ama acıyı dengeleyecek bir-

Ece Vahapoğlu: Sanatçılar seviyor.

Balkan Naci İslimyeli: -mizah duygunuzun olması lazım.

Ece Vahapoğlu: Şimdi benim bir tane tespitim var. Bir sizinle bir şey paylaşmak istiyorum. Ne kadar doğru bilmiyorum. Komplo teorisi mi dersiniz, Ece doğru tespit yaptın mı dersiniz bilmiyorum. Naçizane, şimdi siz çok önemli bir ressamınız. Floransa'dan, New York'tan, Fulbright bursu var, Salzburg'da eğitimler, burslar hep başarılar. Yurt dışında çok çok, hani Türkiye'de bence gerektiği kadar da bilinmediğinizi düşünüyorum. Yurt dışında çok önemli burslarla eğitimler, özel sergiler açtınız. Bir profesör unvanı var isminizin başında, ressamınız, sanatçısınız aynı zamanda da şiir yazıyorsunuz. Bugün çok tesadüfen, haftaya konuklarımdan biri Ceyhun Yılmaz olacak, evime bugün Beşiktaş Belediyesi'nin, Etiler'de oturuyorum, bir tane dergisi geldi. Açtım, Ceyhun Yılmaz ile bir röportaj. Şöyle bir şeyi almışlar başlığa; demiş ki Ceyhun Yılmaz, "Komedyenlerin tamamı şiire yatkındır, şairlerin tamamı komiktir.". Şimdi mizah duygusu dediniz ya, tabii ben sizi günlük hayatta bilmediğim için bir de profesör unvanı var yani bir çekindim ama şiir yazdığınız için o matrak mizah yönünüz var mı?

Balkan Naci İslimyeli: Şiirde mizah zorunlu bir malzeme mi bilmiyorum ama hayata bakışta acıyla gülümsemeyi dengelemek lazım. Bunlar hayatın içinde olan şeyler. Mesela Fellini'nin sinemasını düşünün. Aslında mizahi gibi görünür, devasa boyutta bir sirk gibi izlersiniz ama o mizahın içinde küçük küçük serpiştirilmiş acıklı noktalar vardır. Hayata biraz öyle bakmak lazım, sürekli çalışmak istiyorsanız. Yoksa o pathosun içinde, o acının içinde, karamsarlığın içinde gömülür kalırsınız çünkü ressamlık biraz dokunaklı bir iş. Yalnızlık işi.

Ece Vahapoğlu: Şiir de var aynı zamanda.

Balkan Naci İslimyeli: Şiir de öyle, şiir de öyle, şiir de öyle. Aslında resimle şiir birbirine çok yakın.

Ece Vahapoğlu: Öyle mi diyorsunuz? İki de-

Balkan Naci İslimyeli: İki de konsantre, yoğun sanatlar, arındırılmış sanatlar ve soyutlama yeteneği isteyen sanatlar. Hem üretici açısından hem izleyen açısından. Onun için herkes resim yaptığını zanneder, herkes şiir yazdığını zanneder. Hayranı çoktur, seveni çoktur.

Ece Vahapoğlu: Doğru.

Balkan Naci İslimyeli: Ama iyisini yapmak en zordur, en zor iş.

Ece Vahapoğlu: En zordur diyorsunuz.

Balkan Naci İslimyeli: Evet.

Ece Vahapoğlu: Ben tespitimden bahsetmedim. Tespitim şuydu, yani mizahi yönünüzü bilmiyorum ama acaba genlerde mi var diye babanız karikatüristti.

Balkan Naci İslimyeli: Tabii, tabii, tabii.

Ece Vahapoğlu: Şimdi ben öyle bir bağlantı kurdum.

Balkan Naci İslimyeli: Aynen, aynen.

Ece Vahapoğlu: Şiir yazıyorsunuz ya dedim acaba genlerden bir şey olabilir mi hani küçükken, yani esprili, mizah dolu bir baba mıydı?

Balkan Naci İslimyeli: Aynen öyleydi.

Ece Vahapoğlu: Gerçekten mi?

Balkan Naci İslimyeli: Çok, çok ince mizahı olan ama soylu bir mizahı olan bir adamdı. Hayata hep öyle bakardı, gülerken bakardı. Eleştirilerini de mizah yoluyla yapardı.

Ece Vahapoğlu: O çok tatlı bir şey.

Balkan Naci İslimyeli: Kendine yönelik de öyleydi. Ben de öyleyimdir. Yani kendime yönelik eleştirileri de kendimi gırgıra alırken de.

Ece Vahapoğlu: Alabilir mi? Sanatçıların çünkü egoları büyüktür sanatçıların. Kolay mı kendini eleştirebilmek ya da?

Balkan Naci İslimyeli: Vallahi çok çok, çok egoyu büyütürsünüz de ortada bir şey kalmaz, patlarsınız. Tanınmaz hale gelirsiniz. Ego gerekli çünkü sanat kolay anlaşılır bir şey değil. Büyük yalnızlık dönemleri sizi bekler hayatta. Bu dönemleri atlatabilmeniz için kendinize olan sevginiz, inancınız, bağınız çok önemli ama bunu abartmamak lazım.

Ece Vahapoğlu: Bir de yani hayatta yalnızız.

Balkan Naci İslimyeli: Bu mesleğini seven bir marangozun egosuyla aynı düzeyde olmalı. Yani anlatabiliyor muyum?

Ece Vahapoğlu: Anladım. Daha ayrıcalıklı olmamalı.

Balkan Naci İslimyeli: Çok abartmamak lazım çünkü bir hepimizin malzemesi insan. İnsanı anlamak, insanı anlatabilmek ve insanlarla bir arada daha güzel bir dünya kurmanın hayalini paylaşmak.

Ece Vahapoğlu: Çok yalnız yani, biraz bencilce bir şey dediğiniz gibi konsantre istiyor şiir de resim de. Peki siz bu yolculukta yalnız değildiniz. Kaç yıllık evlisiniz?

Balkan Naci İslimyeli: 30 yıllık eşim.

Ece Vahapoğlu: Maşallah. Mesela eşinizin bir sanatçıyla yaşaması ya da orada bir denge nasıl oluyor. Nasıl anlayış gösterdi sizin o yalnızlıklarınıza resimdeki?

Balkan Naci İslimyeli: Ama şimdi her kadın erkeğini paylaşmak istemez. İşle olsun, başka kadınlarla olsun, başka uğraşlarla olsun fakat akıllı kadınlar malzemeyi tanıdığı zaman bir hesap kitap yapar. “Ya ben bu adamı kaybedeceğim ya da bu alanda yoğunlaşmasına rıza göstereceğim.” İkisinden biri çünkü terkedilebilir şeyler vardır, uğraşlar vardır, bir de sizin sorumluluğunuz olan, iç sorumluluğunuz olan şeyler vardır. Sanat benim için öyle bir şey. Eşim bunu başından beri kavramış belki de o yüzden beni sevmiş biri. Dolayısıyla aramızda hiçbir şey olmadı o konuda. Bir kargaşa olmadı.

Ece Vahapoğlu: Vallahi ne güzel.

Balkan Naci İslimyeli: Ama buruk olduğu dönemler olmuştur. Kendini yalnız hissettiği, benim hissettiğim gibi çünkü ben de yalnızlık hissediyorum resim yaparken. Yani kolay bir şey değil bir resimle baş etmek. Şimdi ben elliden sonra çok rahatladım. Kafamdakinin aynısını resmedebiliyorum. Daha doğrusu hiçbir şeyi takmaz oldum, yani başarılı olur, başarısız olur. Tamamen duygularımın karşılığını bulabilecek özgüven içinde ve formda hissediyorum kendimi. Resmin güzelliği şu, hayatınız boyunca yol alabiliyorsunuz. Bazı meslekler sizi terk eder.

Ece Vahapoğlu: Doğru.

Balkan Naci İslimyeli: Yani fiziğinize, güzelliğinize bağlıdır.

Ece Vahapoğlu: Tabii, futbol. Aynen doğrudur.

Balkan Naci İslimyeli: Ya beden gücünüze bağlıdır ama resim, edebiyat başından sonuna kadar.

Ece Vahapoğlu: Hepsi bir dönem.

Balkan Naci İslimyeli: Ve şiir sizi terk etmeyen alanlar. Onun için ben kendimi mutlu hissediyorum.

Ece Vahapoğlu: Bir de sizin öğrencileriniz var yani siz aslında gençlerle hep bir aradasınız. Çekinilen bir hoca mısınız? Zannetmiyorum. Seviyorlar sizi “küpeli hocamız” diye değil mi?

Balkan Naci İslimyeli: Beni sever öğrenciler çünkü onları anladığımı hissediyorlar. Onları anlamazsam da onlarla birlikte bir şey yapmak mümkün değil. Yani o malzemeyi kavrayacaksınız, onun zenginliklerini kavrayacaksınız, ondan bir ürün çıkaracaksınız. Dolayısıyla bizimki bir iktisat eğitimi gibi değildir, yani öznel bir eğitimidir. Bireysel ilişkiler çok önemlidir. Yani o ısı, ilişki çok önemlidir. Size inanmaları lazım. Anlattıklarınıza ama daha çok yaptıklarınıza da inanmaları lazım.

Ece Vahapoğlu: Evet.

Balkan Naci İslimyeli: Yani sadece sözel değil.

Ece Vahapoğlu: Tabii ve bunda başarıyı ortaya koyuyorlar. Bu defile çok başarılı olmuştu, Güzel Sanatlar Fakültesi'nin. İlk mezunları mıydı Işık Üniversitesi'ndeki o defile?

Balkan Naci İslimyeli: Evet, evet. Bu sene, bu sene, bu sene mezun verdik.

Ece Vahapoğlu: Belki görüntülerde de vardır. Çok hoş, renkli bir defileydi o. Biraz onu anlatabilir misiniz, defileyi?

Balkan Naci İslimyeli: Vallahi ben...

Ece Vahapoğlu: He evet görüntülerde de var.

Balkan Naci İslimyeli: Ben yıllardır kostümle uğraşıyorum çünkü giysi çok önemli bir alan. Bir gösterge alanı. Yani giysi aracılığıyla insanlar olmak istediklerini, aidiyetlerini, tutkularını dışa vuruyorlar. Bir tür semboller dünyası.

Ece Vahapoğlu: Tabii. Markalar var, etek, pantolon...

Balkan Naci İslimyeli: Hele, hele, hele günümüz dünyasında.

Ece Vahapoğlu: Değil mi? Çok önemli.

Balkan Naci İslimyeli: Günümüz dünyasında çok daha çetrefil, çok daha komplike bir şey, hal aldı. Bunun için giysiyi ben her zaman bir...

***** Video burada sona eriyor. *****